

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en
Milieubeheer

Den Haag, 2 april 2009

Samenwerkingsagenda **Mooi Nederland** actualisatie 2009

mooi
NL

Samenwerkingsagenda Mooi Nederland 2009

De ministeries van VROM, EZ, LNV, en het IPO en de VNG hebben in december 2007 afgesproken hun inzet voor Mooi Nederland te verwoorden in een agenda van samenwerkingsafspraken: de Samenwerkingsagenda Mooi Nederland. Deze agenda is in het Bestuurlijk Overleg Ruimte van 6 december 2007 als bestuurlijke afspraak geaccordeerd. Een jaar uitvoering van de samenwerkingsagenda heeft mooie resultaten opgeleverd. In het Bestuurlijk Overleg Ruimte van 11 september 2008 is besloten de agenda te actualiseren.

mooi
NL

De belangrijkste resultaten tot nu toe

In het dossier Bedrijventerreinen:

- heeft het Rijk een besluit genomen over toepassing van de SER-ladder;
- zijn grote stappen gezet op weg naar afspraken over behoeftenramingen voor bedrijventerreinen. In 2009 worden de afspraken bekrachtigd;
- heeft de Taskforce Herstructurering Bedrijventerreinen, ook wel Taskforce Noordanus genoemd, een rapport gemaakt dat in 2009 uitvoeringsgericht wordt uitgewerkt;
- zijn grote stappen gezet op weg naar de oprichting van een kenniscentrum bedrijventerreinen;
- zijn 5 pilots gestart over ruimtelijke kwaliteit bedrijventerreinen: Overijssel Sterrenstelsysteem; Zutphen De Mars; Herstructurering en ruimtewinst; Oss en provincie Noord-Brabant; SER-ladder op kavelniveau; Groningen-Assen: Regionale afstemming, Segmentering in Assen en Nieuwe inpassing Groningen; Zaanstad: Zaans proeflokaal, functiemenging.

In het dossier Landschap:

- zijn gezamenlijke workshops voor de snelweg-panorama's gehouden die uiteindelijk geresulteerd hebben in een Structuurvisie voor de snelwegomgeving ("Zicht op mooi Nederland"), die op 10 oktober 2008 is vastgesteld in de Ministerraad;
- is via een aantal pilots de gezamenlijke uitwerking gestart van de kernkwaliteiten van de Nationale Landschappen;
- zijn de afspraken uit de Samenwerkingsagenda verankerd in de Agenda Landschap, waardoor in de komende jaren resultaten kunnen worden gerealiseerd;
- voor Rijksbufferzones zijn de opgaven geformuleerd. Eén nieuwe Rijksbufferzone is aangewezen: Park Lingezegen in de provincie Gelderland.

In het dossier Ruimtelijke kwaliteit:

- zijn de voorbereidingen gerealiseerd voor de start van het Innovatieprogramma Mooi Nederland.

In het dossier Windenergie:

- zijn alle projecten individueel onderzocht en zijn technische knelpunten in kaart gebracht;
- is een gezamenlijk plan van aanpak opgesteld voor een lange termijnperspectief.

Uitgangspunten voor de actualisatie

De uitgangspunten voor de actualisatie van de Samenwerkingsagenda Mooi Nederland zijn:

- Die acties waar nauwe samenwerking van de partijen vereist is;
- De acties die betrekking hebben op de relevante onderwerpen binnen Mooi Nederland; bedrijventerreinen, bufferzones, nationale landschappen, snelwegomgeving, bebouwing buitengebied, de innovatieregeling, windenergie;
- De acties strekken zich uit over het jaar 2009, met eventueel een uitloop naar de eerste helft van 2010;
- In zoverre acties van de huidige agenda nog niet zijn afgerond, worden ze meegenomen om tot een complete samenwerkingsagenda voor 2009 te komen.
- De geactualiseerde agenda vervangt de Samenwerkingsagenda 2008;
- Er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande overlegstructuren;
- Er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande afspraken die in het land zijn gemaakt.

Kaders: waar gaan de afspraken over en waarover niet

De afspraken gaan over alle ruimtelijke beleidsthema's die een rol spelen in de aanpak van de verrommeling van het open landschap en zuinig ruimtegebruik van Nederland.

Voorop staat natuurlijk de bescherming en ontwikkeling van het landschap zelf met zijn

kwaliteiten en gebiedseigen kenmerken en identiteiten. Daarnaast, direct daarmee samenhangend, gaan de afspraken over de ruimtelijke functies die een directe impact kunnen hebben op het landschap en de aanpak van bedrijventerreinen. De thema's dekken de beleidsprioriteiten van het VROM-programma Duurzame Ruimtelijke Inrichting en de thema's die door de provincies in hun uitgaven over Mooi Nederland naar voren zijn gebracht. Ze gaan echter niet over de VROM-beleidsprioriteit "realiseren van complexe opgaven" (de Nota ruimte projecten in MIRT 2008). Voor de uitwerking van de investeringsafspraken van het NR-budget voor de complexe gebiedsprojecten gelden afzonderlijke overlegtrajecten en besluitvormingsgremia in MIRT-verband en Urgentieprogramma Randstad.

Samenwerkingsagenda Mooi Nederland 2009

1. Mooi Nederland – ruimtelijke kwaliteit

Gezamenlijke ambitie: Het Rijk, het IPO en de VNG stimuleren gezamenlijk ruimtelijke kwaliteit.

Acties

1. Innovatieprogramma Mooi Nederland: het IPO en de VNG stimuleren indiening van innovatieve projecten en dragen bij aan het kennis- en leerprogramma;
2. Het IPO organiseert uitwisseling van kennis en ervaringen via Expeditie Mooi NL, waarin rond 6 projecten interdisciplinaire expeditiebijeenkomsten en expeditie-allianties worden gevormd. Hiermee wordt een extra impuls gegeven aan de professionalisering van de provinciale bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit. Het Rijk draagt hier voor 100.000 euro aan bij;
3. Het Rijk organiseert met het IPO en de VNG een symposium over inspirerende (bouw)ontwikkelingen binnen Nationale Landschappen met behoud of versterking van landschappelijke kwaliteiten;
4. Het Rijk verkent samen met het IPO en de VNG de mogelijkheden voor verankering van de Belvedere-werkwijze bij andere overheden.

2. Bedrijventerreinen

(conform afspraken Bestuurlijk Overleg 24 oktober 2008).

Gezamenlijke ambitie: het Rijk, het IPO en de VNG stimuleren gezamenlijk een succesvol, duurzaam en economisch verantwoord bedrijventerreinenbeleid.

Acties

1. De provincies en het Rijk ondertekenen het Convenant Bedrijventerreinen 2010 – 2020;
2. Het Rijk, het IPO en de VNG stellen de Uitvoeringsstrategie Advies Taskforce Herstructurering Bedrijventerreinen op;

3. De provincies stellen, samen met gemeenten, het Uitvoeringsprogramma's herstructurering op basis van 12 provinciale programma's op;
4. Kennis en ondersteuning loopt via het Kennisplatform;
5. De vijf Noordanus-pilots worden gestart.

3. Landschap

a. Nationale Landschappen

Gezamenlijke ambitie: Het Rijk, het IPO en de VNG zorgen samen voor een ruimtelijk kader dat voldoende doorwerkt op bestemmingsplanniveau en waar mogelijk de discussie stimuleert over de ruimtelijke kwaliteit in de Nationale Landschappen.

Acties:

1. Het Rijk, het IPO en de VNG voeren drie pilotprojecten Nationale Landschappen uit en verspreiden de resultaten: Groene Woud, Rivierengebied en (pm) Noord-Oost Twente.
2. Het Rijk, het IPO en de VNG starten de voorbereiding voor de beleidsevaluatie Uitvoering Ruimtelijk beleid Nationale Landschappen, uit te voeren in 2010. In 2009 wordt daarvoor een referentiekader ontwikkeld.
3. Uitvoering Agenda Landschap: provincies brengen de financieringsbehoefte om landschap in stand te houden of waar mogelijk te herstellen in kaart.

b. Stadsranden

Gezamenlijke ambitie: het Rijk, het IPO en de VNG werken gezamenlijk aan het beschikbaar blijven van open groene ruimte (waaronder de rijksbufferzones) binnen de stedelijke netwerken waar inwoners van sterk verstedelijkte gebieden ontspanning en rust kunnen vinden.

Acties:

1. Het Rijk, het IPO en het VNG maken deze kabinetsperiode afspraken over de gezamenlijke transitie-opgave in alle bestaande en eventueel nieuw aan te wijzen rijksbufferzones, inclusief de financieringsbehoefte.

2. Het Rijk, het IPO en de VNG verkennen op welke wijze belemmeringen in de uitvoering, veroorzaakt door de stapeling van beleid, in ruimtelijke en financiële zin, kunnen worden weggenomen. De volgende stap is de vereenvoudiging van het ruimtelijke kader voor de groene recreatiegebieden.
3. Het rijk identificeert, in overleg met het IPO en de VNG complexe groene sleutelprojecten, zoals beschreven in de Agenda Landschap.

c. Sanering verrommeling

Gezamenlijke ambitie: het Rijk, het IPO en de VNG werken gezamenlijk aan het saneren van verrommeling in het buitengebied. In deze kabinetsperiode richten zij zich daarbij op verspreid liggend glas: 1. Het Rijk, het IPO en de VNG vullen de afgeronde inventarisatie van het IPO en de VNG en het onderzoek van de VROM-Inspectie aan tot een compleet beeld van de saneringsopgave voor verspreid liggend glas, inclusief de financieringsbehoefte;- 2. Het Rijk, het IPO en de VNG identificeren een tiental gebieden/projecten die kansen bieden om een aantal evidente gevallen van verrommeling deze kabinetsperiode te saneren. Hierbij wordt zoveel mogelijk de samenhang gezocht met het beleid voor Greenports. Voor deze projecten instrumentarium nodig is om mogelijke nieuwe verspreide ontwikkelingen buiten de concentratiegebieden te kunnen beperken.
- 3. Het Rijk, het IPO en de VNG gaan na welk instrumentarium nodig is om mogelijke nieuwe verspreide ontwikkelingen buiten de concentratiegebieden te kunnen beperken.

d. Structuurvisie voor de snelwegomgeving

Gezamenlijke ambitie: Het Rijk, het IPO en de VNG stimuleren dat de snelweg en zijn omgeving integraal worden benaderd bij het bewerkstelligen van een ruimtelijke kwaliteit zoals dit is neergelegd in de structuurvisie snelwegomgeving en routeontwerp.

4. Windenergie

Gezamenlijke ambitie: Het Rijk, het IPO en de VNG spannen zich gezamenlijk in om de doelstellingen van Schoon en Zuinig met betrekking tot windenergie op land te realiseren.

Acties:

1. Het Rijk, het IPO en de VNG zien het als een gezamenlijke opdracht om zoveel mogelijk pijplijnprojecten te realiseren of te hebben vergund.
2. Het Rijk zorgt in 2009 voor meer informatie en uitleg over de rijksregelgeving (www.windenergie.nl; handboeken e.d.). Bij SenterNovem wordt een helpdesk ingericht. Met steun van het IPO en de VNG worden windteams opgericht. Hierbij wordt aangesloten bij lopende acties rond het themateam duurzame energie.
3. Het Rijk gaat in 2009 door met vervolgacties, daarin gesteund door het IPO en de VNG, gericht op het wegnemen van belemmeringen van rijksregelgeving voor windenergie. Dit betreft in elk geval de radarproblematiek en laagvlieggrotes, rentabiliteit van projecten (inclusief de rol van de SDE-regeling daarin) en netaansluiting.
4. Het Rijk zal zich inzetten om het draagvlak voor windenergie op lokaal niveau te vergroten. Daarbij valt te denken aan een prominente plaats voor windenergie in campagnes op het terrein van klimaat- en energiebeleid en aan innovatieve benaderingen om de betrokkenheid van burgers bij windprojecten te vergroten. Hierin zullen ook boodschappen over windenergie in relatie tot het Nederlandse landschap worden meegenomen.
5. Het Rijk, het IPO en de VNG stellen, op basis van het op 12 februari 2009 vastgestelde plan van aanpak, uiterlijk eind 2009 een Ruimtelijk Perspectief op voor de mogelijkheden van windenergie op lange termijn.

De minister van VROM,
Mede namens LNV en EZ

Het IPO en de VNG